

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Dostupnost alkoholu pro děti a mladistvé v Praze
Autor	Vojtěch Špinar, DiS.
Vedoucí práce	Mgr. Lenka Šťastná, PhD.
Oponent práce	Mgr. Pavla Chomynová

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovaných poznatků (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p>	5 / max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je</p>	15 / max. 20

	předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p>	14/ max. 20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p>	26 / max. 30

<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p>	<p>8 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p>	<p>10 / max. 15</p>

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)	<p>Práce si klade za cíl zmapovat vzorce chování dětí a mládeže v Praze s ohledem na konzumaci alkoholu a vnímání jeho dostupnosti. Teoretická část popisuje relativně zeširoka vývojové aspekty dospívání, faktory ovlivňující pití alkoholu mezi dospívajícími a důsledky konzumace alkoholu. Vzhledem k tomu, že hlavním tématem je dostupnost alkoholu, bylo by zajímavé více rozvést, jakým způsobem se dostupnost vlastně měří, tj. uvést, že hodnotit lze dostupnost fyzickou (ve smyslu místní, časové nebo finanční – např. počty prodejen, jejich otvírací doby, cenu alkoholických nápojů, limity na prodej/nákup alkoholu), ale můžeme měřit také subjektivně vnímanou dostupnost. V této souvislosti by se hodilo zmínit kromě zákona č. 65/2017 Sb. některé strategické dokumenty, které se zabývají dostupností alkoholu, a to jak v ČR (národní strategie protidrogové politiky, resp. Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním a akční plán), tak na mezinárodní úrovni (např. doporučení WHO). Na s. 23 je zmiňován pokles konzumace alkoholu mezi dospívajícími ve Finsku a souvislost se zaváděnými politickými (možná spíše legislativními) opatřeními zaměřenými na snižování míry pití alkoholu – stálo by za to podrobněji popsat také trendy v konzumaci alkoholu v ČR (na základě dostupných dat ze školních studií, např. ESPAD a HBSC) a souvislost mezi zaváděnými opatřeními (byla nějaká nová, jak jsou vymáhána stávající, mění se situace?). V práci jsou výsledky studií zmíněny velmi stručně, není úplně jasné, jaké trendy v ČR jsou a jaké je jejich vysvětlení. V Diskuzi by pak byl prostor také pro vlastní kritické zamyšlení nad tím, zda jsou opatření v ČR dostatečná.</p> <p>V práci jsou celkem přehledně uvedeny cíle a výzkumné otázky, ale chybí hypotézy. Je trochu nejasné, proč se vlastní výzkum, jehož cílem je „zjistit, jaké jsou vzorce užívání alkoholu u mladistvých v Praze a jak tyto mladiství subjektivně vnímají dostupnost alkoholu“ (s. 30) zaměřuje pouze na klienty nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (NZDM), navíc jen na ty klienty, kteří již mají zkušenost s konzumací alkoholu. Cílová skupina je uvedena až v metodách výzkumu – současně ale není blíže popsáno, co NZDM jsou, co dělají apod. (je zde jen stručný odstavec v části Výzkumný soubor), a není ani blíže uvedeno, jestli jsou klienty běžní dospívající nebo se v něčem od běžných vrstevníků liší (to se dozvídáme až v Diskuzi, s. 53). V zásadě by stačilo upravit název práce a v úvodu blíže NZDM popsat, aby čtenář od začátku věděl, o jakou cílovou populaci jde.</p> <p>Praktická část celkem přehledně popisuje vzorek respondentů a jejich výběr, dotazník, postup při zpracování dat a zjištěné výsledky. Výsledky jednotlivých otázek jsou uvedeny v tabulkách a grafech, v textu jsou na ně odkazy. V tabulkách by ale bylo vhodnější uvádět sloupcová procenta (místo řádkových), aby byla přehledněji uvedena frekvence jednotlivých odpovědí podle pohlaví. V současné podobě není patrné, zda jsou nějaké rozdíly v užívání alkoholu u chlapců a dívek. Zajímavým přístupem je počítání průměrů z uváděných odpovědí a srovnání výsledků konzumentů podle frekvence pití alkoholu, kdy se ukazuje souvislost např. mezi mírou pití alkoholu a hodnocením dostupnosti nebo rodičovským přístupem. Zde by se ovšem nabízelo sloučit kategorie „denní konzumace“, kde je pouze jeden respondent, s kategorií „skoro každý den“, nebylo by pak nutné stále opakovat, že výsledek se vztahuje pouze k 1 osobě. U některých průměrů bych zvažila pořadí kategorií, případně interpretaci – např. tabulka 7 ukazuje, jak moc je problém sehnat</p>
--	--

	<p>alkohol, logicky tedy čtenář usoudí, že čím větší hodnota v tabulce, tím větší je problém alkohol sehnat, což je ale chybně (viz text). Tytéž průměry jsou v grafu 4 popisovány jako průměrná dostupnost alkoholu (zde už více logicky – vyšší hodnota naznačuje vyšší dostupnost). Bylo by zajímavé popřemýšlet ještě o kompozitním „superindikátoru dostupnosti“, který by kombinoval dostupnost alkoholu na základě otázek: 1) vnímání problému sehnat alkohol, případně problém sehnat alkohol v jednotlivých typech provozoven, 2) dostupnost alkoholu doma (možnost odnést alkohol z domova) a 3) finanční dostupnost alkoholu.</p> <p>Diskuze je pěkně postavená, konfrontovány jsou české i zahraniční zdroje informací a literatura. Ve srovnání vlastní studie s výsledky studií HBSC a EPSAD (např. výsledky k frekvenci pití alkoholu jednou týdně nebo častěji) by však mělo být ještě zohledněno to, že výsledky velkých školních studií popisují konzumaci alkoholu mezi všemi dotázanými studenty (tj. včetně těch, co alkohol neužili), zatímco vlastní studie pracuje pouze s respondenty, kteří alkohol někdy užili. Vzhledem k tomu, že v práci nejsou definovány hypotézy, nelze v Závěru vlastně říci, jestli výzkum potvrdil hypotézy o souvislosti míry konzumace alkoholu a vnímání dostupnosti.</p> <p>Práce splňuje formální požadavky na strukturu i citace literatury, v textu (např. s. 16) bych doporučila zdroje dat s více autory uvádět vždy jen se jménem prvního autora a kol. (např. Latendresse, Rose, Viken, Pulkkinen, Kaprio, Dick, 2007 jako Latendresse et al. 2007), zejména pokud je odkazováno na zdroj v textu jako „Podle Squeglia, Spadoni, Infante, Myers, Tapert (2009)...“ (s. 17). Práce obsahuje i přehledný seznam tabulek a grafů a použitý dotazník.</p>	
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dá se na základě sesbíraných dat říci, jaké jsou rozdíly mezi chlapci a dívkami? Liší se v míře konzumace alkoholu, v hodnocení dostupnosti, liší se rodičovský přístup u chlapců a dívek? 2. Jak se liší dostupnost alkoholu podle věku/věkových kategorií? Liší se způsob obstarávání alkoholu, místo konzumace, možnost odnést alkohol z domova nebo vnímání reklamy na alkohol? 	
Body celkem	78 / max. 100 bodů	
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím velmi dobře</i>	
Datum	27. května 2020	
Jméno a příjmení, podpis	Mgr. Pavla Chomynová	

Instrukce pro posudky bakalářských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů. Případné slovní připomínky k jednotlivým položkám připojte k souhrnnému hodnocení, pro které je vyhrazeno pole formuláře na posledním listu posudku.
2. Napište celkové shrnující hodnocení, včetně případných poznámek k jednotlivým položkám.
3. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
4. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
5. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Instrukce pro posudky magisterských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů.
2. U každé z hodnocených položek nahraďte text v poli „úroveň a charakteristika položky“ vlastním hodnotícím komentářem, který odpovídá na otázky vlevo, stávající obecnou formulací jednotlivých úrovní se můžete inspirovat.
3. Napište celkové shrnující hodnocení.
4. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
5. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
6. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Klasifikace práce podle bodového hodnocení

Výsledná známka	Bodové rozpětí pro bakalářské práce	Bodové rozpětí pro magisterské práce
Výborně	100–81	100–86
Velmi dobře	80–61	85–71
Dobře	60–41	70–56